

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 6. Дижерн Саті, Н. Дж., субота, 9 січня, 1926. VOL. XXXIV. No. 6 Jersey City, N. J., Saturday, January 9, 1926. TREE CENTS

Зелізниці й юнії годять скасувати залізничну раду.

ВАШИНГТОН, 7 січня. — Представники залізничних і юніонів та представники залізничних підприємств з'явилися нині на аудієнції до президента Куліджа, щоб пропонувати йому свою угоду, яку вони заключили про можливі непорозуміння між собою.

На основі цієї угоди, Зелізнична Рада, яка досі розсуджує всі претензії залізничної до робітників та робітників до залізничної, мали би бути скасована, а всі справи мали би переходити під розгляд комітету, який на випадок такого непорозуміння мав би встановити президент. Обидві сторони згодилися, щоб на випадок, якщо рішення цієї ради не подобося котрій стороні, та сторона не починала ніякого кроку проти другої перед укладом 30 днів від такого рішення.

Представники залізничної й юніонів в своїх заявах перед президентом говорили, що на їх думку ця угода положить кінець залізничним страйкам і локавтам.

ВУГЛЕВА КОНФЕРЕНЦІЯ ШЕ НЕ ДАЛА НІЯКИХ ВИСЛІДІВ. НЮ ЙОРК, 7 січня. — Вуглева конференція велеться далі, хоча від неї ніякого салу не видно. Нинішні відомості наради переважно о годині нів до шесті та відложено їх до завтра рано.

ВІДКРИЛИ КОШТИ ПЕРЕДІСТОРІЧНОЇ ЗВІРЮКИ. ГОЛКОНДА, Індіанояс, 7 січня. — Недалеко від ріки Огайо найдено в памулі величезні кошти якогось невідомого жде нині звіра. Хребетні кошти звіра мають 17 стін довшини. Перші оглядини дають догадуватися, що се кошти вимерлої вже нині породи слона, так званого мастодонта.

ДИВАЧНИЙ ЗАКЛАД. НОРВОК, Конетичаг, 7 січня. — Пачас польовання на дикі качки посварилися два мисливці за те, хто ліпше стріляє. Один з них погнався до нів, а піволарюмету монету, державу в руці. Його товариш, місцевий реставратор Берес, висмикає з сїєї перекладки, поки не прийшло до закладу. Берес станає на 50 курі, державу і кілька грош. Протиник заводив виграв, бо він справді поклав грош. Та протиник, як показалося, дечого не знав пів уяви, коли сварились з стрілячем. Протиник сам стріляв качки шотом, а сей поклича Бересову руку ї бйриває пів великого пальця. Нині ціда околиша висміває загоріліх мисливців.

5 ЛЮДИ РАНЕНИХ НА ВОЄННИХ КОРАБЛІ ВІД ВИБУХУ. САН ПЕДРО, Каліфорнія, 7 січня. — На покладе американського воєнного корабля Окламоги вибухла підчас стріляння до літаків зає зроблена бомба. Вибух покочився тяжко п'ять моряків, що обслуговували гармату.

ВЖЕ І ПИСЬМЕННИКИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ В ЮНІОН. НЮ ЙОРК, 7 січня. — Американські автори драм зорганізувалися тут нині в певного рода письменничу юнію, яка покочає собі за собі оборонити економічні інтереси драматичних письменників. Організація звертається передовсім проти підприємств, які виставляють драматичні штуки, а які сїї штуки відтак продають за добрі гроші театрам рухомих образків, не даючи за се нічого авторам.

БУРІ НА ОКЕАНИ. НЮ ЙОРК, 7 січня. — Великий англійський корабель Бенаргярий прийняв нині до свого порту з двадцяти опізнаним через страшні бурі, з якими корабель стрінувся на Атлантичському океані.

ПІДСОБЯТ ПОВАЖНІ ЗАКДИ УРЯДОВИ ЗА МИТО. ВАШИНГТОН, 7 січня. — Демократичні конгресмени ї сенатори підносять проти сього републиканського уряду закінди, що уряд уяви своєї влади на те, щоб піднести мито на алюмінію вироб, бо декотрі члени кабінету міністрів є великими алюмінієвими підприємцями й на такій піднянці ї заробляють мільони доларів. Закди звертаються проти секретаря скрабу Мелона. Спеціальний комітет конгресу почне в п'ятинию слідство в справі сїх закіндів.

ХОЧУТЬ ЗВІЛЬНИТИ АМЕРИКУ ВІД АНГЛІЙСЬКОГО ГУМОВОГО ВИРОБУ.

ВАШИНГТОН, 7 січня. — Американські гумові фабрики почали домагається від конгресу ухвалення відповідного законодавства для охорони американського гумового промислу на фінансильнійх осудавах. Вони кажуть, що через заведення великих плантацій гумових дерев на сїх островах Америка може зломати англійській гумовий монополію.

ВИСТАВА АРХІТЕНКА. В Галерей Рейнджардів, при 796 Пета Ета. в Ню Йорку, отримавється нині в суботу, 9 січня, вистава праць відомого на весь світ різьбяр'я Олександра Архітенка. Врочисте отворення відбувається вже годиню 3. а 6. сподула. Вистава буде отворена для публіки до 30. січня включно.

ГОЛОС РІДНОЇ ЗЕМЛІ.

Дорогі земляки! Наближається світлий празник Різдва Христового. В часі, коли ви там а ми тут засяємо до святої вечері, просимо вас о одню: на хвиліху полиньте думкою далеко — гень за море, у рідний многостраждальний край, де лежать кости ваших предків.

Сумна буде у нас сього року святя вечеря, знімемгй український народ виснаженнй до краю. Та більше як материльними недостатками і злиднями тривожиться він будущнстю молодого покоління.

Істнованне рідної школи загрожене ізза гололового катастрофи і польської економічної полтики. А слідом за сим і виснаженнй українського громадянства. В катастрофальний спосіб зменшилась жертьвенність старофо краю. Стоімо перед конемністю замкнення деяких приватних українських шкл. Тому неждан дитина буде сумноно-при святпй вечері. вона не знає, чи вернеться ще до української школи...

Дорогі браття і сестри: — ви кість з нашої кости, кров з нашої крові. якщо у ваших серцях жевріє ше любов до малих, боєих селянських і до одертих, влидих робітничих діти українських, то не жалуйте ніякої жертьви а допоможіте рідній школі у великий потребе.

ПРИЗНАЧИТЕ ВСЮ КОЛЯДУ І ВСІ ЗБІРКИ МІСЯЦЯ СІЧНЯ НА РІДНУ ШКОЛУ! КРИСТАЛУЙТЕ САМІ В ЧЛЕНІ ТОВАРИСТВА І ПРИСЛІДУЙТЕ РІДНИХ І ЗНАКОМИХ!

ми віримо, що при допомозі наших заморських братів і сестер не тільки збережемо наші дотепершні надбаня на полі шкільництва: 28 народних шкіл, 11 заходорок, 5 учительських семінарій, 11 гімназій, 4 бурси, 1 торгово-вільну школу, 1 ткацьку, 4 факхові дошкільні школи, 1 курс терментагорії, курси неграмотних члених курси українознавства, а ще і поширимо діяльність рідної школи. Се наші національний обовязок. Але в'ї поширимо діяльність дітвори або зовсім позбавлена науки в школі або ходить до чужих шкл. ми мусимо дати їм рідну українську школу!

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА РІДНА ШКОЛА: БР. ЯНІВ, голова; АНТІН ГАВРИЛКО, секретар.

БРАТЕРСТВО НАРОДІВ ЧЕРЕЗ КУХНЮ.

Шури японського мікада, майор Факуда, працював 15 місяців інкогніто як куховарський практикант в нюрорській готелю „Асторія“. Щодній скінчили свої студії, виявив своє дісне становище. Куховарська наука була йому тому потрібна, що він працює у управі, яка контролює японські залізничні готелі і приймає куховарів. Відбавжаючи, він висловив глибокий афоризм, що добра кухня є найкращим засобом поєднати всі народи, бо шлях до серця веде через шлунок.

ОПОВІЩЕННЯ!

Отсею дорогою заря Українського Народного Дому має честь поділитися всесорю вістоку з шлям українським громадянством міста Ню Йорку, що дня 4. січня с р. наші оперний артист-співак, в. Никола Каранд, обняв курс директентури, режисерство „Театру Українського Народного Дому“, який і цілє українського театру до найвищих ступенів талантний мистецтва, яке серед даних обставин пристойте культурному народові.

ЗБЕНТЕЖЕНИЙ ДИПЛОМАТ.

„Берінер Тагблать“ передає таку цікаву новину з Атен: „Великі симфонічні концерти в Атенх можуть рівнітись з найбільшими німецькими. Недавно грав незвичайно гарно Годовський концерт Гетовена. Публика була захоплена. Закладали його „кошиками цвітів, мв припадкові“. Присутній був також польський посол. Йому склалися побажання з приводу уступів польського артиста. На пазві посол хоче від імені рідного краю скласти деяку подяку артистові. Але людяк на селі не хоче його випустити до кімнати артиста. Відк суворозаборонений. „Я — дипломатичний представник Польщі“. — Дуже жаль, але від заборонений.“ „Нечуване!“ Немов бурхливу, хмару почувачється у повітрі небезпеку грецькопольської війни. Щоб оминути таку війну, телефонують до головного конгретового товариства. Відповідь: — польський представник може вїйти до кімнати артиста. Оминути війну. Посол входить і паде на Годовського з похвалами та признаннями. Годовського обличчє розразбильше видовужється. Врештє якогось світового мовою заявляє: „Вибачте, я не вмію по польськи. Я вродився у Вільні, коли вона ще була російською, а зрештою від 10 літ я американський підданний“. Пр се могли знати і в польським посольстві.

ЗАГАЛЬНИЙ СОБОР ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

Рухусперс комунікуе з Константинополя таке: Грецька преса інформує, що югославський уряд звернувся до всіх православних церков і англіканської церкви з пропозицією скликання єкуменічного православного собору. Той собор відбудеться правоподобно в Єрусалимі під провodom православного єрусалимського патріарха. На ньому має відбутись з'їздка англіканської церкви з шкільною церквою. Архиепископ Дуонфей, що відідав кентенберзького архиепископа в Лондоні, дстає загн англійської церкви на зложеній у Білгороді та Єрусалимі проект програми собору.

ВІЛОСНЯ І ПРОМИСЛІ.

Мода на стрижню жіночого волосся в Європі та Америці спричинила величезну кризу „волосного промислу“ в Китаю, „Індокитайський Монитор“ (видавний французькою мовою) падаєжа, що місто Шантунг, осередок згаданого промислу, переживає важкі дні внаслідок прихми благо життя. Відомо, що одним з наслідків китайської революції в 1911 р. був упадок коси, яка гнилу пал фізізерський южкоміки. Обстрижене волосся поже пречинним матеріалом для ситок до жіночого волосся, що недавно було в такій моді. Нині, гарний пол погорджу волоссям та його ситками і Шантунг мусить терпіти.

ВІЧЕР АРІІ ТА ПІСНІ.

В Доміва Українці з Кубані в ЧСР. влаштували дня 11. XI. м. в селі „Гейновна“ в Празі ввечір арії та пісні. В концерті брали участь учениці співальчої школи пані Камелії (Вільові) (п. п. Р. Танашуєрова, П. Мешкова, А. Восхашуєва, Гайдерова, Гросманова, Б. Камелара), співак п. М. Самойлович та бандурист М. Теція. В цілій державі зредуковано 3,000 вчителів.

ЗА ЗАРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ:

Іван Добрянський, менеджер.

ЗАВІРАЮЧА ЛОДЬ.

Польська газета Курієр містить лист з Лодзі, польського Манчестеру, в якому пише: „В Лодзі вже ніхто ніни не сміється. Люди сподіяються на себе, зліп лоба. Різкість зникає, сміється просто не випадає...“ Такі то настрої панують у найбільшим польським промисловим осередку.

В ЧЕХО-СЛОВАЧЦИНІ 3,000 ВЧИТЕЛІВ ЗАБОГАТО.

В Чехо-Словацчині скінчили переводити редукцію вчителів і професорів сердніх шкіл. В цілій державі зредуковано 3,000 вчителів.

Заповідає упадок большевизму в Росії в 1926 р.

ЛОНДОН, 7 січня. — Сер Генрі Детеринг, голова нафтової компанії Шелл Ойл Компані, написав в тушевньому днешню Morning Post отвертий лист до совєтської Росії, в якому каже:

„Всі виступи совєтської Росії проти Шелл Ойл Компані не зменшав ань одробинки моего переконання, що большевизм в Росії сичиниться ще закон сїї рік мина.“

„А коли се станеться, Росія відстане кредит у цілому світі й отворить свої границі для всіх, хто хоче працювати.“

„Гроші, кредит і праця полинуть тоді до Росії широким руслом!“

ЛЮДИ ЗАБОГАТО ЦДЯТЬ. ЛОНДОН, 7 січня. — Сер Арбутнат Лейн, найвизначніший англійський алер-хірург, каже, що люди найбільше хоруєть через те, що забогато їдять.

Вів каші, що обмирство є головною причиною недуги раки і шлунку кишк.

ІРЛАНДСЬКА МОВА ВМИРАЄ. ДАБЛІН, столиця Ірландії, 7 січня. — Імон де Валера сказав сьогодні у промові, що ірландська мова вмирає, дарма, що влада й інтелігенція вживають всяких засобів, щоб її ратувати.

ПОВНЬ В ПАРИЖІ. ПАРИЖ, 7 січня. — Водн в ріці Сена (Сен) так багато прибуло, що вона вже заїдала деякі часті міста. Боятсья, що повн'я в Парижі може ще побільшитись.

6 ЕПІСКОПІВ ЗАСТУПАЄ СІНОД. МОСКВА, 7 січня. — Урядовий дивизи. Известні йоголицьке означення вищої церковної ради з 6 епископів, які мають власть лотепершнього синода, що має верхню власть над цілою православною церквою.

Кромі того ще „мита черва“ має свейський синод і крім того ще в трети православна „реформована церква“ під провodom архиепископа Антонія.

АРЕШТУЮТЬ ФАШІСТІВ. БУДЕПЕШТ, столиця Угорщини, 7 січня. — У звязку з викриттем фабрики фашистських французьких 1,000-франківоб арештовано тут багато малярських артистов, котрі були провідниками малярських фашистів, а одночасно також належали до фабрикантих фашистських франків.

Ізза викриття фабрики фашистських франків й арештованих провідників фашистів, уступив а їх провodom князь Альберт, котрого вони вважали своїм кандидатом на угорського короля.

УБИТО 15 ОСІБ В ЛОДЗІ. ВАРШАВА, 5 січня. — В Лодзі велике безробіття. Майже всі ткацькі фабрики позамкани.

Безробітні виступили до масових протестів, які влада хотіла зладити війском. Ізза того прийшло до стички, в якій загинуло 15 осіб.

ОБЖАЛОВУЮТЬ ГРАБСЬКОГО. ВАРШАВА, 5 січня. — Польські селянські посланці поставили в своїй внесенні, щоб поклякнути Грабського до одвічальником за його фінансово господарку, коли була премодел і міністром скрабу. Вони кажуть, що його господарка спричинила банкрутство 75% банків в Польщі, упадок 80% фабрик, а також небувалый спадок золотого і те, що тепер в Польщі 400,000 безробітних.

СКАНДАЛ З ФАЛШОВАННЯМ ГРОШІЙ. ВІДЕНЬ, 5 січня. — На Угорщині викрито фалшівників французьких франків.

Головними особами в сьому підприємстві були видні шлхтєчи під провodom князя Людвика Виндигрєца, котрий підлягав кандидатурі архиепископа Альбрехта на угорський престіл.

Слїдники князя Виндигрєца мали все готове, машинерію, злимки, краски і папір. Мали виробляти 1,000-франківоб. їх метою було підлопати французькі фінанси через дещуше на закупорний ризик 1,000-франківоб зарплати 30 мільярдів франків.

Франція вислала до Будапешту агентів своєї тайної поліції, щоб допомогли угорській владі викрити всіх слїдників змови проти французьких фінансів.

ДОВГ ЮГОСЛАВІЇ. ПАРИЖ, 5 січня. — В переаїд пробують тут югославськіська довговя місці під провodom міністра скрабу Стоядловича ка. вона небаро вїде до Америки на переговори з враньїтєльством у Вашингтоні про справу вирішення воєнного долгу, який винищенє біля 350,000,000. Югославське правдїтельство хотїло-б сплнучити сїей довг протігом 50 літ.

Користайтеся з нагоди! ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА. ВСТУПАЙТЕ СЯЧАС

„СВОБОДА“ (LIBERTY)

FOUNDED 1893. Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЧИ ВДЕРЖИМО ЧИ ВТРАТИМО ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАНК В КРАЮ?

Не заважаю, як то кажуть, справи в папір, а в роки прямо ширіо. А годі справа Земельного Банку Гіпотечного в Львові предстануть нам ось як:

До першого січня 1926 р. мав він розпродати 29,500 акцій і зібрати в той спосіб 737,500 золотих, або 137,000 доларів. Така вимога закону і тут нема нішого виходу. Акупити мусить бути розпродана, а купити падає кофесія і ми трітратимо одинокий український банк, а одному банку інституту, яку має осьми мільйонів наріа на західно-українських землях під Польщею.

Річниця мінув, а за той час зложено ледя десяти часті з акційо приспаного капіталу. Приходить отже конвенція: шквалота ліквідація Земельного Банку як банково-емісійної інституції. Щоби одначе себе ратувати, береться дирекція ще на спосіб.

Закон дозволяє банкам по замкнено субскрипції, стягати через три місяці зложеної на акції квоти, а по уявні то речинні переводяться доверпа остаточне обчислення. Земельний Банк знайшовся тепер в ті сумнім положенні, що мусить через три місяці, щоби себе врятувати, поробити останні зусилля, щоби добути від нього суспензію потрібній капітал.

Справа у Земельнім Банком представляється, отже дуже складна, бо нема надії, що старий гурт зложити потрібну суму. Без сумніву винна тому наша руська баждухність, але не можна закрити ді того, що в краю панує надзвичайно велика матеріальна скрута. Наш гурт ді обтяжений і пережатий всіма видами польських драчмик, що його не можна так дуже винувати, коли не несе гроша до своєї української інституції, що не купує акцій свого банку. Не куже, бо не має зашо, бо сам голодує. В краю маємо же так великий гурт свідомий і ідейних людей, що не можна навіть припускати, щоби вони могли ставитися легковажно до так важкої справи. Коли миймо цього субскрипції Земельного Банку не додася, то, головної причини треба шукати в матеріальній нужді.

Але не тільки не дописав старий край. Не дописала вповні й Америка. В порівнянні з американським Українцям, край зложив більше. Самі галицькі Українці в старім краю закупили акцій на чотири рази більшу суму чим Українці в Америці. А чи повинні допускати до того, щоби толодній край стягався з ованного і будував власним коштом ще й фінансову інституцію в тім часі, коли третина його населення не має лажки теплої страни, коли велика частина інтелігенції викинена на вулицю та позбавлена заробітку і хліба, коли активнійший елемент попадає раз-у-раз до одного польського криміналу в дуриці.

Чи то так тяжко вложити нам інуру центів до української інституції? то до такої, що тілиться загальним добром. До якого мусимо мати прешійо доліря і мусимо кожен слухати. Колиж влозув, в справі субскрипції улядні Земельного Банку підписали всі пап світські і духовні діячі в краю, коли ту субскрипцію попороту всі краєві чиновники без ріжничій політичного напрямку і всі українські інституції? — То нема сумніву, що справа Земельного Банку є загально-народною справою першої ваги, яка заслугує на наше довіря і попер-

УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ ОБСЛІДАННЯ.

З грудня минулого року почав функціонувати в Празі орган українського наукового обслування — Український Академічний Комітет.

У нас в Америці кожда справа потребує довшого підготування і пропаганди. Справа у Земельнім Банком спала на нас несподівано, а до того дано нам дуже малий речиньє. І коли ми ще до добре не розізнали, треба було кінчити. Тепер одначе справа та доволі виснена. Знаємо, що остра не як уряд два місяці до зборання уряд. Знаємо тепер, що коли не прийдемо до краю з американським капіталом, Земельний Банк перестане існувати. Край не збере приспаного законом суми. Не дасть, бо не має. Можемо це зробити тільки ми.

Перед нами стоїть отже велике і почесне завдання. Можемо як хочемо доклати великого і трюкового діла, а саме уядувати за українсько-американські гроші український банк у Львові. Можемо лишити го по собі вічну пам'ятку, таку, що пережить покоління. Можемо допомогти фінансово ріданому краєві і обоглети його тятарю — а все те без всякої жертви зі свого боку. Треба тільки виняти зі своєї кишені чіт з каси чужого банку кілька доларів і купити за них ширі одинокого українського, солідного банку у Львові.

Час лишє скоро і трімається річ речиньє, в якім же можна купити акції Земельного Банку, миме ріжнов скорю: Не дай боже той ганьба, щоби той речиньє мінув з таким вислідом для Земельного Банку як день 1 січня. А буде він таким ден сорому, якщо американські Українці не поуртуть нашого банку з всієї сили. Доля Земельного Банку в наших руках. Ми рішаємо про його життя, або смерть. Тому не даймо загинути нашій так великій і важкій економічній інституції, а розукуні її шери негайно. Інакше Земельний Банк перестане існувати, і то не через польську владу, не через несовісну господарку, а тільки і виключно через нашу власну баждухність.

СЬГОРОЧНА КОЛЯДА ДЛЯ РІДНОЇ ШКОЛИ.

Різдвяна Коляда рішає рік пір по судубі Рідної Школи, пір її існування. Якщоби Різдвяна Коляда не дописала, а зупинена булабі Рідна Школа замкнуту школи і приняти добувши діяльність. В той спосіб більші ми позбавили під Польщею ще й тих останніх шкіль, в яких можна виховати молоде покоління на ідейних борців за волю українського народу.

Наші наріа в краю розуміє вагу Рідної Школи. Тому в минулі роки, коли холоди і голод заривар з наших сілських хат, коли за коляду на Рідну Школу саджали колдичників в польському юрті, 1126 громад пішло до колядою і жалювало до наших гордіх прибуток селад \$10,000. Сего зібрано на Рідну Школу за один раз така суму, якої не складає ціла американська Україна за цілий рік.

А ми не повинні дати себе впердати в колдистарому краєві. Ми повинні зложити на ту ціль більше як складає годоудне село в Галичині. Тому йдім з колядою на Рідну Школу в кождий місцевості, а зібрану коляду переслать негайно до краю на потреби Рідної Школи через:

ОBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБСЛІДАННЯ (За грудень, 1925).

Table with columns for 'ПРИХІД:' and 'РАЗОМ'. Lists various contributions from individuals and organizations like 'Народний податок', 'Рідна Школа', etc.

Table with column 'ЗІСТАВЛЕННЯ:' showing totals for 'Загальний прихід в грудні' and 'Розхід'.

АКЦІЯ ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО У ЛЬВОВІ

На далшій уляд Земельного Банку Гіп. зложити салуючі: НЮ ЙОРК, Н. Я.: Через Глоб Сервіс Ко. (А. Василь Загаєвич) \$450, а для через Глоб Ріврежд \$340, з Джерян Сіт, Н. Дж., \$85, з інших громад \$25.

- ПОРТЛЕНД, ОРЕ: Гавріля Пшем, Семен Богачик і Кирило Рудчик по \$5. СТЕМФОРД, КОНН.: Читальня „Просвіти“ ім. Т. Шевченка \$10, Стефан Лисойб \$10, а Семен Панасюк, Михайло Кресан, Е. Михайлишин і Панько Вальчук по \$5.

В повнішій товаристві і особи закупили уляд Земельного Банку у Львові через:

ОBYEDNANNYE, 847 FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

ФАКТИ, КОТРИ ВИ ПОВИНИ ЗНАТИ

Правдолюбиво не має нікого міста на цілій світі, а кождою окрузі мекшеше представителів чужих країв, як в місті Нью Йорк. В денекрі містєх сего краю знадєше конзуля італійського, в денекри конзуля польського, зова і в денекрі конзуля французького. Однач в останнім місті у світі ніхто не знадєше конзуля всіх варіантності. Ми є пенні, що в поданім нині адресі конзуля будєше мога користати.

Advertisement for 'Історія України' (History of Ukraine) by Mikola Arkas, featuring a price of \$3.00 and contact information for 'СВОБОДА'.

РОМУНСЬКІ КЛОПОТИ З КОРОЛЕМ

В час війни все громадянство Росії, ба й Європи, гуляло скандальними зношеннями меж двох царів Романових, а розупинені монахо-царятаном Григію Распутіном. Нині, коли не стало двора російських царів, ромунські царки немовби встали по своїм невдачнім силам зновити сою луюку та дати жмкнуж жаліть-тубої сенсації публіці. Т ось ішла нині Європа, ба й Америка, шумить від скандалу на дворі ромунського короля.

Наслідник ромунського престоло зроби такій грубий скандал проти правды двора, що його позбавило престоло та пригноблює пліснати зречення всіх прав до ексцелда. Віломо, корольовський дір удивив, яриньє злого визначного члена, який є наслідник престоло, як і Табуру злого визначного члена, який є наслідник престоло, як і Табуру злого визначного члена, який є наслідник престоло...

В тому владєше лежить скандальне поведення ромунського короля, — отсе є питання, який тепер живо займаються навті газети в далекій Америці. З корольовської двора вийшли шершу чутки, що королеваця покாரно скінченнє з престолом за те, що він хоча жонатий з грецькою царівною, зайшо собі в знатого горяч зношення в жіночю жогось ромунського офіцера чи з дочкою жогось ромунського жидівського купця. Виходилоби, що королеваця молодий мушини, романтичної владі, який для любови до жіноч гора навіть посвятив свою корону, своє панування. Такі річки в світі вже буваді, і вони зовсім прирідні серед молодих людей старших наукових родів, які несвідомо влячувають потребу підірпанення виснаженні сил династії трох сильнішою корою з народа.

Таке пояснення справи бробище ще найчмєче скандальне для ромунської корольовської родни. Однак король зроби сєйчас кілька таких кроків, які дозволить догадуватися, що тут є вкритя глибока причина. Наперс ромунський уряд показав великий страх з приводу зложення царевича з престоло, в часе парламентарної дебати над резігнацією парламент отже, в часе сильною сторожею війска. Тепер знова рішєні газети Європії й Америці витягатки на верха розмови, від їх представителів майі колєсь діт зношення нині ромунським царевичем. З тид розова вийшли діт зношення нині ромунським царевичем. З тид розова вийшли діт зношення нині ромунським царевичем...

В його сїлє тек виходило, що він представляє собі перерозв'язати з усім спєсб, що ромунська моладіч малаби вилєрити салюво владу з рук стариків та почати по молодешчій справлятися з урядованнєм, та по салдах Мосулїні й Трюшкого поєстя внозорованнє ромунського народа.

Почєрз сі далєкозїді пляня потягнув номєж старий неждар Братіано. Проти загорілого царевича витягнено його любовні скандали, про нього розголошено його зношення з чужими ділєвами, жидівками та жіночки офіцєри. Його прощєніє на фотографованно в італійські готелї з чужою жіночкою. І в одну мїну злетїла з нього корона італійської престоло, і прирєдєніє в протого ромунського графа. Премїєр царевича вирішєніє на своє завоєвоє прїєддє, а що тепершнєй королю неслио чужє, далєкє сєє атїєкорєжє ромунськїм сїлє шїє і в чємє можєна, що зменшєніє, королевацї мєжєур Братіано або хтєсь з його наріа будє правї краєв в мєнє малолітнього царевича.

Окутєж скандал розскрив справдушню вагєрєтє ромунської монархї. Як в Галлії, Еспанїї, Персії та Греції, так само й в Ромунї корольовський дір є владно чмєче комєдіє: король нєдєбїт сидїти на престолї, але справдїшній царї салюво за престолом. Нарід дивїться, що король кїнає головою та берєлю, і не догадується, що король, як ворожнїчий кукал, кїнає так, як його за шпурок потягнуть задуу некоронований король. На таку комєдію зїшла корольовська владє в тих краєх, де нібито монархїе не лишєлася євєнє владє.

ЧИТАТЕ, ХИЖАВНИЙ ІНІЦІАТИВНИЙ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННО ЄДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА Є СІЛА — ТІШІТЬ ПО НАПРАВЛЕННЮ ЦІНИНИ

ПОВІДОМЛЕННЯ

Осми повідомляється урядників, то є президентів, секретарів і касирів або їх заступників. Аск. Тос, Бр. І. мєшо. Тов. Клоб. Поступовий. Тов. Сестрица в Джерси Сіті, Н. Дж. А. І.

ВИСТАВА „ТАРАСА БУЛЬБИ“

Дня 16. XI м. р. в Празі, в помещанні Винградського Народного Дому, заходимо Громади Українських Студентів Емігрантів, при участі корифея української сцени — М. Саловського й М. Загорана — відбулася вистава „Тарас Бульба“. Сама собі доселе відомості, ця пєса, на превеликий жаль, до того ще була поставлена насиль, мала багато технічних дефектів, а тому особливому успіху не викликала.

В КОЖИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАП ПОВИНА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА“.

Варто було б взагалі нашим ініціаторам всіх таких публічних виступів — тим більше, що на них часто запрошують чужинців, діяльність яких ставитися до добробуту наших людей. Це себе обов'язків та в сардонічній манієрі славних імен (як в народному випадку) "жидоманія" режисурі, ні взагалі української справи.

ДОПИСІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Український Народний Дім.

Про довгих трагедій і завзятих старшинств владосі закупити Український Народний Дім при 214 Fulton St. за суму 16 000 доларів. Дім куплено в жовтні, 1925, на користь і добру українського загалу в Елизабет. Тепер повинніть жорстокого Українці і Українці ставати членами Укр. Нар. Дому.

ЗА КОМІТЕТ

Микола Углич, прес-: Антон Опісис, заст. прес-; Дя. Павліна, кас.; Іван Шур, генерал Павліна, секр.

Коби то з України не охопитися та сказав собі: не куплю бонду і не стану членом улюбленим Укр. Нар. Дому...

Маста поро приходить до власної хати і брати участь в її інституті.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Купуйте свіже обсявання Січ.

Дня 27. грудня 1925. Січ. і М. Богдана Хмельницького і О. Омеляніса виступили в Нью-Йорку відзначували ювілей 25-літнього обсявання Тов. Січ в Галичині, улаштуванням концерту та

Славний Український Силач ІВАН ПІДУБНИЙ бореться в ньюйорській великій Армію Гол при 34 уніі і Парк Уні в понеділок 11 сїчня. Його противник був польський силач Артур Богани 235 фунтів ваги. Коли Піддубний потрафить побідити Богана так певно тоді Збішко згодиться боритися з Піддубним.

сценічного образу із звольної боротьби.

На концерт зійшлося поважене число нашого громадянства, значаючи тим, що такого роду свята обходиться не для признання праці організації, яка се світу устроє, але для слави і звеличення ювілянта.

Концертову частину свята становили дуже влучно дбрані пісні, виконані українським хором під управою дїрєнта Гр. Оуффріка; соля, віспаївані, п. Зазуляком, п-ні Корнагошев, п. Лежелемським; відтак смичковий квартет учеників зі своїм утєм п. Опришко; а вкінці деклямація ученика Гаси.

Треба признати і значимий умілій і старинній праці Гр. Оуффріка, її очевидні успіхи, поступ, який зробив український хор за останній час. Діагуляк мимо слабого здоров'я який милозвучно, та ніжно зоруч сїлуха. Вє прїчї точки вишїли також як на більше здволюючи.

Із цікавими вражіннями викликала на присутних вистава сценічного образу з нашої звольної боротьби. Перед нами стає український селянин-жовнір з австрійської армії, олушений, знищений фізично довголітньою військовою будучи, свідомий, кого, що бється вна за чужий нарід, достоваю, не вертати більшого фронт, не акорчися карти та жандармів, який же небували піддом Ужак, який же дивний запал з'являється в його на звістку о проголошено української державні. Як охотно вступає він в ряди української армії, яку скоро завоює він може же добре не загнати пан!

могутній стрілецький рух в цілій Галичині. З невеличкою пожарно-гімнастичного товариства поставило сильна організація, високий і кріпкий явір народної свідомости та рішучою кортури. Сїчовий рух обортає то до ширшїх кругів нашого селєвства та шкільної молодіжї. Сама назва Січ, пригдууючи нам давну бувальщину, ставив гетьманів, безмежні степи вільної України, була тим чарівним покликком, до якого горнутья охоче навіть найбільше байдужі, набираючи там освіти, починаючи розуміти значіння народного обов'язку, виховується на ширшїх українських горіжцях. Сїчовий рух зриває заслону байдужої в широкіх народних массах, відзначає двїи історичні традиції, покликую до живої діяльності аналогїчний собі рух соцькійській, а вкінці через свою навагу і наваженість давнюю військову організацію, створє онову, на якій мї оперіться пїзніший український мїлітарний рух, що дає завезок до організації стрїлецької товариства з яких повстать відтак український Сїчовий Стрїлявї.

ПОДКА

(З Нью Йорку, Н. Й.)

Отсим складоо сердечну подяку урядові Українського Народного Союзу і цілій організації за уділення менї допомоги в сумї \$250 з фонду бїднїх, з причини квалїтї правої роботи.

Се один з моїх доказів, що Укр. Нар. Союз є „добрим Самарїаном“, котрий помагає всім тим, котрі помочи потребують. Дялотно не повинно бути ні одного Українця в Америкї, котрий не належав би до У. Н. Союзу.

Дмитро Ксьондзкий, член 67. відділу У. Н. Союзу.

ють таї організації як Січ або Соки, вказують нам примірї других народів як Чехи та Нїмці. Чесий соцькійський рух, який перед війною обривав не кількї тисяч, як у нас, але соткї тисяч народів, були з певно-стю можна сказати, одним з рішучоїх мїнїцій для осмиєння своєї цілі — незалежности.

Нїмці вже під теперішнім часом не мають спроможї удержувати явро мисльовї армії організуєть тисячі всенародних і гімнастичних товариств; з мїліонї молодіжї, належащо до тих товариств, се будучї жовїнерї, які в першу вїдповїду хвєло можуть скинути зі себе маску всенародних спортив та з зброєю в руці стати в рядах регулярної армії.

Тому ж мї берм собі примірї від тих народів, мї не огсянужєть се своєї цілі, якщо огсянужєть буде вимагати чимало труду, праці та завзятих змагань. Пам'ятаймо, що тільки забудованем сильних організації потроғимо як слід спїнити ту руйнуючу ворожу волю, яка з'яляла цілий наш край!

Не забуваймо, що тільки сильна організація зможе чужїм успішно стогати на сторожї народних прав, та буде спосібна сповнити то, чого від нас народу найбільша будуча хвїла зажадає.

Чистий дохід з концерту в сумї \$10 переїла до Рїдлу Школи в Галичинї через Обєднанє в Фїладельфї.

ПОДКА

(З Нью Йорку, Н. Й.)

Отсим складоо сердечну подяку урядові Українського Народного Союзу і цілій організації за уділення менї допомоги в сумї \$250 з фонду бїднїх, з причини квалїтї правої роботи.

Се один з моїх доказів, що Укр. Нар. Союз є „добрим Самарїаном“, котрий помагає всім тим, котрі помочи потребують. Дялотно не повинно бути ні одного Українця в Америкї, котрий не належав би до У. Н. Союзу.

Дмитро Ксьондзкий, член 67. відділу У. Н. Союзу.

НЕ ВИГЛЯДАЄ НА ПРАВДУ А ПРАВДУ

Приходить недивно оїдї український сїлєсман до шкільної кнїгарні, і мїж шїлими тамє оповідає:

Ходючи в рївнині — говорив до хат з наших людей; поєш новина пїтатиє в кожній хатї, чи є в нїх деєкі українські кнїжки, а головню Кобарєв, Пєраса Шевченка.

Не хотїлось менї, каже, дїяти, що — як то часом трафїть — нашї люди не любять чїтати кнїжок, що, мовля, зашїїли до проєсти. Не думаю, вїдїти в нїх часто бїди, як от в хатах Американцїв, де є сподїваюєся подібнї бодї кнїжки тїх українських вїгудєдлїх, про яких кожний з нас знає, а саме Шевченка та Фрака.

На жаль, здибав я дуже мало кнїг в наших людей. Трафїлось і такє, що кождї я сїнїтїлє за кнїжки, господина дому Лєбїга до шуфляї і показує мїні кнїжечки з гротескї і бичевї. Крім газети, і то не всєдїлї, ї хати нема жадної кнїжки, а в тїх хатах є хтось з хатнїх вїлїцїтатї.

Правда, є люди, що мають дуже гарний вїбїр українських кнїг, мїж котримї майже є все побачитє Кобарєв, та, жаль, велика бїльшїсть Українцїв не має навїть сеї вїповї кнїжки одноїкої пророку, скарбїни, Кобарєв, котрим кожний мїстїт найбїльшїй повноцї згадуєтьєсь.

Аж кажу на душї своїй, вїдїлюсь, як побачив, що є у кнїжнї, вїдїлюсь і ського-такого доброту, дїмає майже найбїльшїй, мїєє стає на купю українськїх кнїжечки, в хатї навїть Кобарєв.

Сума се правда, та вї, пївнїню Громадяни, можетє вї скоро ї правдою зробити, як що послуєате слє ченїх котрїх говорів: — Думай, вї таїтє... і замовите собі в нїх се перє Рїзавїяним сїлєсман Кобарєв. Цїна тїлькї \$2.50. Адресує заповненє тамє: „СВОБОДА“ 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГАЙДАМАЦЬКИЙ СКАРБ.

Повість з кїнця XVII столїття. За В. Лозинського, опубліковано в перекладї Михайла Цєнївського.

Призначений до вїдмїтного життя, Фогельвандер нїшовсь на своему новому становищї небаром у дуже прикрому становищї. Пробуючи щастї, кїнуєсь до газдаровїх ігор. Спочатку вигравав ї значнї суми і мїг подїти живи вєселлю. Бу прїзвичайнї був до цього. Як чоловік зринькорезного виконання всьодї мал легкій прївєдє. Але не довго спрїяло йому щастї в грі. Перед текучишми мобілем отвірїлася злоба громадї.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ

217-219 Іст 6-та вулиця, Нью Йорк, Н. Й.

Театр Українського Народного Дому при співучастї: М. Машер, Н. Карлаша і П. Гурського

„БУВАЛЬЩИНА“

комедію-оперету в євалї Дїї Висоцького

Початок точно О ГОДИНИ 8-їЙ ВЕЧЕРОМ.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА: З нагоди Рїзавїяні Свят Театр Українського Народного Дому виставить двї прекраснї оперети подїченї з концертом

„Як ковбаса та чарка“

комедію-оперету в євалї Дїї М. П. Старицького

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА: З нагоди Рїзавїяні Свят Театр Українського Народного Дому виставить двї прекраснї оперети подїченї з концертом

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА: З нагоди Рїзавїяні Свят Театр Українського Народного Дому виставить двї прекраснї оперети подїченї з концертом

Концерт, Соля, Монольоги, Танці.

В НЕДІЛЮ 10-ГО СІЧНЯ

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА: З нагоди Рїзавїяні Свят Театр Українського Народного Дому виставить двї прекраснї оперети подїченї з концертом

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА: З нагоди Рїзавїяні Свят Театр Українського Народного Дому виставить двї прекраснї оперети подїченї з концертом

шаною мовою: — Я дуже перепрошую величкого пана капїтана. Я хотїв поговорити кількї слів у одній справї.

— Хто ж такий? — Хто я, то так вїдпузу також скажїть — вїдповів незнакомий з усїмком. — Я жид, торговец із Хотїна. Я Буяй Шахїн. Цебо: в Камїяні, в Бродїх, у Львовї називають мене Буяй, в Хотїні Шахїн.

— Не потребує ніщо... вїдповів неродо Фогельвандер, який, що той дивний гїсть перєрава йому думки, в яких затїлював дуєсь.

— Хай вельможний пан рїтмайстер не каже цього — понач скороговїркоу Шахїн, не абєнєтєний шпорстїм принятїем офіцїра. — Шахїна кожєн потребує, Шахїн кожнєюму услїдуєть. Я не є звичайнїм янїлєвцїм. Усєодї і шїхлїта і пана офіцїра злюбєть Шахїна. Хай пан рїтмайстер спїтаєтьєся. Я роблю інтерєс і з паном генїралем Вїтте, і з хотїнським батїоном.

— Не куплю ніщо, надармо тратїти cash, пане Шахїн. — Шахїн нїкого надармо не тратїть cash. То з нїм говорїть, не жалуватїєся. Я не лише процаду, я також радо куплю... Не маю ніщо до процади... Шахїн хвїлю мовчав, погїлянув прївїявчю на офіцїра. Потїм пїдсунув наперєд і сказав тихїшим голосом: — Панє капїтан, вї помїждїтеєс. Вї можетє менї вїдродїєти щось такогю, чого мї самї не купїли, що вїс нїщо не кєштувало, про що вї не євїєтє. А вї за се без Шахїна нїкого нїщо не дісталиє.

Цї загоднї слова, вїсєнїї пїв-шєвчю, але спрочої і з яких тєвїнім прїтискю за шїкавїи його трохи. Усїмїшаєсь і сказав недовїрчю: — Торгуєтє не лише нїчїємі орудажїм і злотоглавїям, але і з златїгдажїям.

— Мої загадки злотою, бо вї звязуютьєсь дуєлїю... вїдродїєтє з хїтрою усїмжю Шахїна.

— Дїи з нїми до когось, що має час і злото, — сказав Фогельвандер короткю — я не маю яні першою яні другою.

— Першою не забєру їнїу капїтановї богатої — пїдїхнїю Шахїна — а другий можє зарїжїти пїд малїи усїмжї. Пїєнє офіцїра, я скажу отверто, чогю вї має жадко.

— Треба було зєвїтїтї єму цього.

— Зачїну таєрєр, вїдїєтє зором, да злотою, бо вїдїєтєр чогю небає до галїчїнїх вїлї прївїєдїтї його і пїдїхнїю єє без вїсєнїї пїв-шєвчю.

— Пан капїтан, маюєтьєсь прїкृतї службу — зєвїтїєтєр по хвїльнїи мовчїю і вїзнає, що пан капїтан, маюєтьєсь своєм доробком половецїх пїв-шєвчїмакї: котрїх прївїєдїтї до Львова. Такий нїчї, такий граєтє вї, пане капїтан, не вїдїєтє службї отворєнїє: маєтьєсь лїготи з опричкає, вєвїснїєтєс, то дїєсно перєрїжєтє, вї вї має щєсь держїтї вїсєнїю, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр.

— Панє капїтан, вї помїждїтеєс. Вї можетє менї вїдродїєти щось такогю, чого мї самї не купїли, що вїс нїщо не кєштувало, про що вї не євїєтє.

Цї загоднї слова, вїсєнїї пїв-шєвчю, але спрочої і з яких тєвїнім прїтискю за шїкавїи його трохи. Усїмїшаєсь і сказав недовїрчю: — Торгуєтє не лише нїчїємі орудажїм і злотоглавїям, але і з златїгдажїям.

— Мої загадки злотою, бо вї звязуютьєсь дуєлїю... вїдродїєтє з хїтрою усїмжю Шахїна.

— Дїи з нїми до когось, що має час і злото, — сказав Фогельвандер короткю — я не маю яні першою яні другою.

— Першою не забєру їнїу капїтановї богатої — пїдїхнїю Шахїна — а другий можє зарїжїти пїд малїи усїмжї. Пїєнє офіцїра, я скажу отверто, чогю вї має жадко.

— Треба було зєвїтїтї єму цього.

— Зачїну таєрєр, вїдїєтє зором, да злотою, бо вїдїєтєр чогю небає до галїчїнїх вїлї прївїєдїтї його і пїдїхнїю єє без вїсєнїї пїв-шєвчю.

— Пан капїтан, маюєтьєсь прїкृतї службу — зєвїтїєтєр по хвїльнїи мовчїю і вїзнає, що пан капїтан, маюєтьєсь своєм доробком половецїх пїв-шєвчїмакї: котрїх прївїєдїтї до Львова. Такий нїчї, такий граєтє вї, пане капїтан, не вїдїєтє службї отворєнїє: маєтьєсь лїготи з опричкає, вєвїснїєтєс, то дїєсно перєрїжєтє, вї вї має щєсь держїтї вїсєнїю, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр, чогю вї вїдїєтєр.

ЦІНА: \$1.00, 75 і 50 ЦЕНТИВ.

З А Р Я Д

Друківниця „СВОБОДА“ 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

